

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.092/2014/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Papp, Kalász, Tóth Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Tóth Károly ügyvéd) által képviselt felperes neve d.-i (címe) lakos felperesnek - a dr. Simon Zsuzsanna Ügyvédi Iroda (címe, ügyintéző: dr. Simon Zsuzsanna ügyvéd) által képviselt alperes neve d.-i (címe) lakos alperes ellen kölcsön visszafizetése iránt indított perében - amelybe a felperes pernyertessége érdekében beavatkozott a T. L. ügyvezető által képviselt beavatkozó neve (címe) - a Debreceni Törvényszék 10.P.20.056/2011/59. számú ítélete ellen a felperes által 60. sorszám alatt előterjesztett és 62. sorszám alatt megindokolt fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 135 000 (Egyszázharmincötezer) forint általános forgalmi adót tartalmazó 635 000 (Hatszázharmincötezer) forint fellebbezési eljárási költséget és térítsen meg az államnak külön felhívásra 2 500 000 (Kettőmillió-ötszázezer) forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

2010. szeptember 28-án kelt átvételi elismervény szerint az alperes 123 000 eurót vett át a **gazdasági társaság1**-től. Az okirat e tény rögzítése mellett tartalmazza azt a mondatot, hogy „az euró elszámolása a **gazdasági társaság2** által utalt összegből történik”.

Az alperes az átvett összeget a résztulajdonában lévő **gazdasági társaság3** pénztárába ugyanezen napon bevételeztette, majd onnan kivételeztette, s még aznap elvitte a bécsi székhelyű **gazdasági társaság4**-hez, ahol abból 99 705 eurót teljesítési letétbe helyezett a **gazdasági társaság5**-nek átadott 4 darab siló pótkocsi vételárának fedezeteként, míg a fennmaradó részt bérleti díjtartozás címén fizette ki az osztrák cégnek.

2010. november 23-án kelt engedményezési szerződés szerint a **gazdasági társaság1**, mint engedményező a felperesre, mint engedményesre engedményezte az alperessel szembeni 123 000 euró összegű követelését. Mindkét szerződő fél értesítette e tényről az alperest, s felszólította a fizetésre, eredménytelenül.

Az alperes résztulajdonában lévő, közúti áruszállítási főtevékenységet folytató **gazdasági társaság3** 2006. óta együttműködött a b.-i székhelyű **gazdasági társaság4**-el. Ezen együttműködés keretében az alperes cége meg akart vásárolni 4 darab siló pótkocsit az osztrák cégtől, s egyúttal a működéséhez pénzügyi forráshoz kívánt jutni. A máshová nem sorolt egyéb pénzügyi közvetítési főtevékenységet folytató, a régiójában működő kis- és középvállalkozások fejlesztéséhez pénzügyi források biztosítására létrejött **gazdasági társaság2**-vel akként állapodott meg, hogy a 4 darab pótkocsit az osztrák cégtől magyarországi gépjármű-kereskedelemmel foglalkozó cég közreműködésével fogja megvásárolni. Ennek lebonyolítása során a **gazdasági társaság4** 2010. június 30-án adásvételi szerződést kötött a **gazdasági társaság5**-el, s ennek értelmében tulajdonjog fenntartással 99 705 euróért értékesítette e cég részére a 4 darab pótkocsit. A vételár 280 forint/euró akkori árfolyammal számolva 27 917 400 forint volt. A **gazdasági társaság5** a vételárat nem egyenlítette ki, ennek ellenére 2010. szeptember 6-án adásvételi szerződést kötött a **gazdasági társaság1**-el a 4 darab pótkocsi tulajdonjogának átruházására. A kikötött vételár 87 200 000 forint volt. Az ügylet megkötése előtt a **gazdasági társaság3** 16 250 000 forintot átutalt a **gazdasági társaság2** nevében a beavatkozó számlájára, a fennmaradó 71 500 000 forintot pedig a **gazdasági társaság2** utalta át a beavatkozónak 2010. szeptember 27-én. 2010. szeptember 21-i közjegyzői okiratba foglalt adásvételi szerződés szerint a beavatkozó a **gazdasági társaság2**, mint vevő részére értékesítette a 4 darab pótkocsit és az azok tartozékát képező 4 darab kompresszort bruttó 87 750 000 forint vételárért. Ugyanezen a napon, ugyanebbe a közjegyzői okiratba foglalt szerződés szerint a **gazdasági társaság2**, mint eladó a **gazdasági társaság3** részére értékesítette a pótkocsikat bruttó 105 023 376 forintért, melyet a vevő negyedéves részletekben legkésőbb 2015. március 31-ig vállalt megfizetni. 2010. szeptember 29-én a **gazdasági társaság1** ügyvezetője által tett büntetőfeljelentés szerint a cég a **gazdasági társaság2** által részére átutalt 71 500 000 forintból 63 500 000 forintot a **gazdasági társaság5** számlájára továbbított. A **gazdasági társaság5** egyik ügyvezetője, a **gazdasági társaság1** ügyvezetője és ifj. P. I. e napon megkísérelte a **gazdasági társaság5** bankszámlájáról felvenni az oda átutalt összeget, eredménytelenül, mert a **gazdasági társaság5** másik ügyvezetője onnan a pénzt röviddel azelőtt saját számlájára utaltatta. 2010. november 9-én a **gazdasági társaság4** értesítette a **gazdasági társaság3**-t, hogy a **gazdasági társaság5** vételár-fizetési kötelezettségének nem tett eleget, s felszólította emiatt a perbeli járművek visszaszolgáltatására. 2010. november 26-án az alperes cége a 4 darab pótkocsit az osztrák cégnek átadta. November 29-én a **gazdasági társaság4** közölte a **gazdasági társaság3**-al, hogy a **gazdasági társaság5**-el kötött adásvételi szerződéstől a vételár kifizetésének elmulasztása miatt elállt. A **gazdasági társaság3** 2010. november 16-án kelt levelében jelentette be a **gazdasági társaság2**-nek, hogy a 2010. szeptember 21-én kötött szerződéstől eláll.

A **gazdasági társaság3** pert indított szerződés megszűnésének megállapítása és elszámolás iránt a **gazdasági társaság2** alperessel - és társaival - szemben, egyebek mellett kérve a 16 250 000 forint megfizetésére való kötelezését. Az első fokon eljáró Nyíregyházi Törvényszék 13.G.15-11-04-0012/56. számú ítéletében a keresetet elutasította. A fellebbezés folytán eljáró Debreceni Ítéltábla Gf.III.30.142/2012/23. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, s kötelezte a **gazdasági társaság2**-t 16 250 000 forint, ennek 2010. szeptember 20-tól járó kamatai megfizetésére a

gazdasági társaság3 részére. A marasztalt cég által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán eljáró Kúria Gfv.VII.30.091/2013/9. számú ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 123 000 euró, valamint 34 192 770 forint után 2010. szeptember 30-tól járó kamat és perköltség megfizetésére. Előadta, hogy a **gazdasági társaság1** a részére engedményezte az alperessel szemben fennálló követelését, amelyet az alperes felszólítás ellenére nem egyenlített ki.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Azzal védekezett, hogy a 123 000 eurót nem mint magánszemély, hanem mint a **gazdasági társaság3** képviselője vette át. Állította, hogy a pénz átadójával a cége nem kölcsönszerződést kötött, hanem a 4 darab siló pótkocsi adásvételéhez kapcsolódó elszámolás keretében került sor az összeg átadására.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította, kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 1 000 000 forint perköltséget.

A határozata indokolásában kifejtette, hogy a Pp. 164. §-ának (1) bekezdése alapján a felperesnek kellett azt igazolnia, hogy a beavatkozó kölcsönt nyújtott az alperesnek, ezt a követelését engedményezte rá, s azt járulékaival együtt jogosult az adóstól követelni. Rámutatott, hogy a pénzátadás ténye nem volt vitatott, csupán annak jogcíme, ezért a felperesnek azt is igazolnia kellett, hogy a beavatkozó kölcsönszerződést kötött az alperessel. Megítélése szerint a bizonyítási kötelezettségének a felperes nem tudott eleget tenni, a cégek közötti adásvételi szerződések, egyéb okiratok, valamint a meghallgatott tanúk vallomásainak mérlegelése alapján csak azt lehetett megállapítani, hogy a 4 darab siló pótkocsi adásvételéhez kapcsolódóan került sor a 123 000 euró átadására, s azt az alperes nem mint magánszemély, hanem mint a **gazdasági társaság3** képviselője vette át. Jelentőséget tulajdonított annak, hogy az összeg visszafizetése, elszámolása is megtörtént, mert a **gazdasági társaság1** részére a **gazdasági társaság2** a 71 500 000 forintot átutalta. Megállapítását alátámasztó tényként értékelte, hogy a 123 000 eurót a **gazdasági társaság3** bevételvezte, majd a képviseletében eljáró alperes azt a **gazdasági társaság4** pénztárába befizette.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és az alperes kereset szerinti marasztalását. Hangsúlyozta, hogy a 123 000 eurót az alperes magánszemélyként vette át. Az átvételi elismervény „az euró elszámolása a **gazdasági társaság2** által utalt összegből történik” mondatára utalással hangsúlyozta, hogy a **gazdasági társaság3** 2010. november 26-i, a **gazdasági társaság2**-vel kötött szerződéstől történt elállásával ez az okirati tartalom „kiürült”, nem létező jogviszonyra való hivatkozássá vált. Az elállás a Ptk. értelmében felbontja a szerződést, és az elállást a Debreceni Ítéltábla is megalapozottnak találta. Az „okirati tartalom kiürülése” folytán a pénz átvevője az alperes, így annak visszafizetésére is ő köteles. Rámutatott, hogy az alperes a pénzt nemcsak az általa megalapozatlanul hivatkozott ügylethez használta fel teljesítési letétként, hanem a **gazdasági társaság3** korábbi tartozásának visszafizetésére is, ez pedig azt igazolja, hogy az alperes cége

zavaros pénzügyeinek rendezése érdekében kérte kölcsön a 123 000 eurót. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem indokolta kellően ítéletét, a bizonyítékokat pedig helytelenül mérlegelte, ezért határozata a Pp. 221. § (1) bekezdését, illetve 206. § (1) és (2) bekezdését is sérti, ezért másodlagos fellebbezési kérelemként indítványozta annak hatályon kívül helyezését és a törvényszék utasítását újabb eljárás lefolytatására, újabb határozat hozatalára.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és a felperes költségben való marasztalását kérte.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság az ügy elbírálásához szükséges tényállást helyesen állapította meg, a bizonyítékokat helytállóan értékelte, az ekként megállapított tényállásból helyes következtetéseket levonva, megalapozott döntést hozott, melynek indoklásával is egyetért a másodfokú bíróság, s csupán a fellebbezésben írtakra tekintettel hangsúlyozza az alábbiakat:

A Pp. 206. §-a (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el.

Az ítéleti tényállás megállapításához az szükséges, hogy a bíróság a bizonyítás és az egyéb ténymegállapítási módok hitelt érdemlőségét, bizonyító erejét megállapítsa, majd pedig megítélje jelentőségüket a tényállás szempontjából. Ez a tevékenység a bírói mérlegelés. Ennek során a bizonyítékokat a maguk összességében, s egyenként is mérlegeli, figyelembe veszi azok összefüggéseit, esetleges ellentmondásait, valamint a felek mulasztását vagy magatartását. Ezek alapján állapítja meg a bizonyítandó tények fennállását vagy fenn nem állását, valóságát vagy valótlanágát, illetőleg azt, hogy a bizonyítás sikerrel járt-e, azaz a bizonyítandó tények bizonyítottak-e vagy sem.

A bizonyítékok mérlegelése terén a Pp. a szabad bizonyítási rendszert fogalmazza meg, bár emellett érvényesít néhány kötöttségi elemet is, így például a közokiratnak és a teljes bizonyító erejű magánokiratnak kötött bizonyító ereje van, vagy a bíróságot kötik a törvényes vélelmek.

Az egyes bizonyító eszközökben rejlő bizonyítékok mérlegelése során a bíróság az összes körülményt veszi figyelembe és a mérlegelés eredményénél egyetlen irányadó szempont a bíróság belső meggyőződése. Számos legfelsőbb bírósági, kúriai határozat, kollégiumi állásfoglalás, eseti döntés felhívta a figyelmet arra, hogy a bíróság belső meggyőződésének kialakítása gondos bírálatot tételez fel a mérlegelés eredménye szempontjából. Nem lehet a belső meggyőződés valamiféle bírói önkény megnyilvánulása, valamiféle homályos érzelmi folyamatnak vagy általánosságban mozgó sejtésnek az eredménye, a logika és a gyakorlati tapasztalat szabályai szerint kell a konkrét tényállást vizsgálni. A szabad mérlegelés tehát csak addig terjedhet, ameddig a helyes gondolkodás követelményei azt lehetővé teszik.

A bizonyítás elrendelését a felek indítványozzák. A bírósághoz címzett kérelemben kell a bizonyítandó tényeket, illetve a bizonyítási eszközöket úgy megjelölni, hogy a bíróság az abban foglaltak alapján a bizonyítást elrendelhesse.

A Pp. 164. § (1) bekezdése a bizonyítási kötelezettség általános szabályát tartalmazza akként, hogy a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el.

A bizonyítási kötelezettségtől megkülönböztetendő a bizonyítási teher. Az előbbi arra ad választ, hogy kinek mit kell bizonyítania, az utóbbi pedig arra, hogy a bizonyítatlanság következményei kinek a terhére esnek, azaz ha valamilyen, a per eldöntése szempontjából jelentős tény nem sikerül bebizonyítani, az melyik félnek a hátrányára szolgál. A bizonyítási teher tehát a bizonyítatlanság következménye. Az ebből adódó hátrány rendszerint a bíróság érdemi döntésében jut kifejezésre.

A bíróságnak nem azt kell eldönteni, hogy a felek közül ki mond igazat, hanem azt, hogy a bizonyításra kötelezett fél felsorakoztatott-e olyan bizonyítékokat, melyek mérlegelésével csak egy következtetés vonható le: az, amit a fél állított. Különösen igaz ez olyan esetekben, amikor a félnek csak közvetett bizonyítékok állnak rendelkezésére, azok ugyanis csak akkor alkalmasak a fél állításainak igazolására, ha olyan egységet, zárt oksági láncolatot alkotnak, melyből más eredményre nem juthat a bíróság, amiből más következtetés levonása logikailag kizárt. Abban az esetben, ha a közvetett bizonyítékokból a fél által állítottakhoz képest más következtetés is levonható, az nem alkalmas a bizonyítási kötelezettség teljesítésére.

Mindezek előrebocsátása után az ítélet tábla hangsúlyozza, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, s helytállóan állapította meg, hogy az engedményező és az alperes között nincs jogviszony.

A felperes előadása szerint a jogelődje és az alperes között létrejött jogviszony: kölcsönszerződés. A Ptk. 523. § (1) bekezdése értelmében a kölcsönszerződés azzal jön létre, hogy a felek az akaratukat kölcsönösen és egybehangzóan kifejezésre juttatják (Ptk. 205. § (1) bekezdés), s nem azzal, hogy a „kölcsönadó” a kölcsönösszeget átadja.

A perbeli esetben a felperes még csak előadást sem tett arra vonatkozóan, hogy az alperes magánszemélyként milyen tartalmú szerződést kötött a beavatkozóval, milyen célra kérte egy napra a 123 000 eurót kölcsön. A pénzösszeg átadása - melynek tényét az alperes nem vitatta - önmagában nem bizonyítja a beavatkozó és az alperes közötti jogviszony létrejöttét, még akkor sem, ha a pénzátrádról szóló okiraton az alperes **gazdasági társaság3** meghatalmazottjaként való eljárására az elismervény szövege, illetve az aláírás sem utal. „Az euró elszámolása a **gazdasági társaság2** által utalt összegből történik” mondat ellenben az alperes védekezését támasztja alá és kétséget kizáróan arra utal, hogy a pénzátrádról a 4 siló pótkocsi adásvételével kapcsolatos szövevényes, nehezen átlátható ügyletsorozatok részeként került sor, ám abban az alperes magánszemélyként nem vett részt, annak a szerződés láncolatnak az egyik szereplője a **gazdasági társaság3** volt,

melynek képviseletében az alperes járt el a 2010. március 4-i keltezésű meghatalmazás (Pf.3/A/1. alatti irat) alapján.

Azt, hogy az alperes ilyen minőségben vette át a beavatkozótól a 123 000 eurót, megállapította a Debreceni Ítéltábla és a Kúria is fenti számú ítéleteikben. Ezek a megállapítások ugyan a peres felek eltérő személye miatt nem teremtenek ítélt dolgot, ám arra alkalmasak, hogy megerősítsék az elsőfokú bíróság helyes megállapítását, azt, hogy a feltárt tényekből, közvetett bizonyítékokból az a következtetés vonható le, hogy nem az alperes magánszemélyként az adós, és hogy a **gazdasági társaság3** a hitel felvevője és a jogviszony a cégek között keletkezett.

Ebből következően pedig megalapozott az elsőfokú bíróság döntése is: jogviszony hiányában az alperessel, mint magánszeméllyel szembeni követelés alaptalan.

Téves a fellebbezés érvelése a tekintetben, hogy a **gazdasági társaság3** 2010. november 26-i (valójában november 16-i) elállása következtében a jogviszony a szerződés felbontása eredményeként immár az alperes, mint magánszemély és a beavatkozó között áll fenn. A jogviszony alanyainak személyében a törvényben meghatározott okokból következhet be változás (például: engedményezés, tartozás átvállalás, jogutódlás okából), ám a szerződés felbontása ilyen jogkövetkezménnyel nem jár, annak megtörténte az esetleg már teljesített szolgáltatások járnak vissza (Ptk. 319. § (3) bekezdés). Rámutat az ítéltábla, hogy a fellebbezésben írtak szerint maga a felperes is úgy ítélte meg, hogy az alperesnek átadott pénzből a **gazdasági társaság3** igyekezett „zavaros pénzügyeit” rendezni, ami csak oly módon történhetett meg, hogy az összeget a **gazdasági társaság3** képviselője vette át a cég részére.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére fellebbezési eljárási költség megfizetésére. E címen az alperes képviselőjének munkadíját számolta el, melynek összegét a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján határozta meg.

A felperes illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján köteles a felperes az állam javára megtéríteni.

Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el tárgyaláson kívül.

D e b r e c e n, 2014. június 27.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Kocsis Ottília s.k. bíró

A kiadmány hitelűl:

- kiadó -